

Badlands

Castellgalí

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Boades; turó del Castell.
Emplaçament A Boades i al turó del Castell

Coordenades:

Latitud: 41.67596
Longitud: 1.84507
UTM Est (X): 403867
UTM Nord (Y): 4614444

Classificació

Número de fitxa 08061-89
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estil / època: Paleògen
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Es troben en procés de degradació.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 011A00003
Autoria de la fitxa Cortés Elía, Maria del Agua
Data de registre de la fitxa: dj., 25/05/2006 - 02:00

Descripció

Els badlands o xaragalls són una formació geològica de margues blaves que han patit l'efecte erosiu de l'aigua. Aquesta formació la trobem al peu del turó del castell i a Boades, a més d'altres més petits a llocs puntuals, formant talussos en els que es veu aquesta erosió produïda per l'aigua formant xaragalls.

Constitueixen zones amb un interès natural i geològic notable però que els darrers anys s'està degradant considerablement. Aquestes margues blavenques són una singularitat característica del terme de Sant Vicenç de Castellet i Castellgalí, i les trobem en diferents zones del terme. En ella es pot apreciar la sorprenent capacitat d'adaptació d'algunes espècies vegetals i líquens a un mitjà molt inhòspit i sotmès a una important oscil·lació tèrmica amb condicions d'extrema sequedat. A les parts mitjanes i altes dels turons l'absència total de sòl ha dificultat l'establiment de vegetació, tot i que determinades espècies han estat capaces de colonitzar-lo com alguns cianobacteris i diversos líquens, així com flors silvestres, com la dent de lleó (*Taraxacum officinale*). Entre les espècies arbòrees, només el pi blanc (*Pinus halepensis*) i alguns arbustos com el llentiscle (*Pistacia lentiscus*). El sotabosc és especialment variat i hi destaca la presència, entre d'altres, de l'esbarzer (*Rubus ulmifolius*), el fals aladern de fulla estreta (*Phillyrea angustifolia*), el romaní (*Rosmarinus officinalis*), la farigola (*Thymus vulgaris*) i l'argelaga (*Genista scorpius*). En quant a les espècies faunístiques, a les parts baixes dels turons, atapeïdes de vegetació, hi ha moltes espècies d'invertebrats i petits mamífers rosegadors com l'esquirol (*Sciurus vulgaris*).

Història

El Bages forma part de la depressió Central Catalana, que és el sector oriental de la conca de l'Ebre, la regió de baixes altituds limitada pels Pirineus al nord, la cadena Costanera Catalana a l'est i la cadena Ibèrica a l'oest i al sud. Durant part del terciari, aquesta conca o depressió es va omplir de sediments procedents d'aquests relleus que la limitaven. Així doncs, a la comarca afloren sobretot roques sedimentàries d'aquell període: conglomerats, sorrenques (també anomenades gresos), lutites (margues, argil·lites i limolites), calcàries i, puntualment, evaporites (guix i sal gemma). La majoria de roques del Bages són de l'eocè superior o de començament de l'oligocè, però, sobretot prop dels rius, també trobem sediments detrítics molt més moderns, d'edat quaternària, com els que donen lloc a les graveres. A Castellgalí trobem diferents exemples de bad-land del tipus de les Muntanyes Russes de Sant Vicenç de Castellet, terme amb que es coneix aquest tipus de formació geològica, resultat de la sedimentació de successions estratigràfiques de lutites carbonàtiques durant el període Eocè. Tenim els bad-land de Boades, entre el Rubió i el nucli antic, i els de cal Casajoana, al costat de la carretera que des de la fàbrica porta al poble de Castellgalí. Aquestes lutites o margues blaves d'origen marí són materials sedimentaris pertanyents a la formació geològica Santa Maria. L'aparença externa d'aquestes formacions fan palès l'efecte erosiu de l'aigua de la pluja, que ha donat lloc a aquests característics xaragalls.

Bibliografia

Abad García, A. (2001). Paleotaxodonta y pteriomorphia del eoceno del margen sur de la depresión central catalana. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona. www.tdx.cesca.es/TDX-1004102-145010. Sanz, D. (2001). Les Muntanyes Russes: patrimoni natural. A *El Breny* n° 261, juliol 2001. www.iec.es/institucio/societats/ICHistoriaNatural/Bages/principal.htm (geologia del Bages)

